

**UCHWAŁA NR XV.107.2015
RADY MIEJSKIEJ W CHOCIANOWIE**

z dnia 22 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Chocianów na 2016 rok**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286, poz. 1916) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z 2011 r. Nr 117, poz. 678, z 2015 r. poz. 28, poz. 875 i poz. 2014) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Chocianów na 2016 rok, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Chocianów na 2016 r. będzie Urząd Miasta i Gminy w Chocianowie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chocianów.

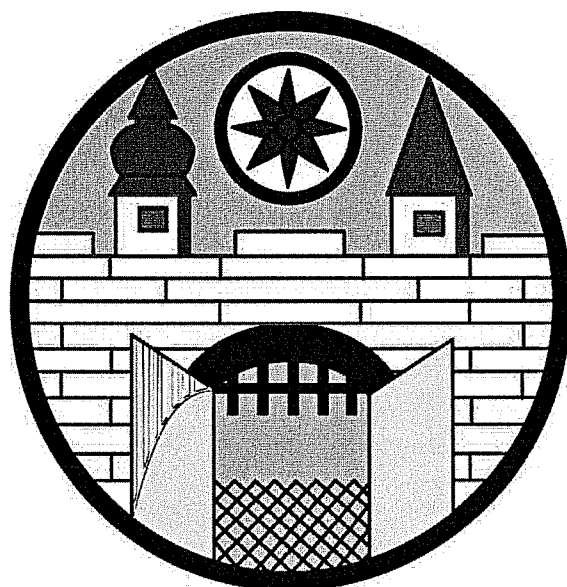
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Chocianowie

Krzysztof Beszczyński

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE CHOCIANÓW
NA ROK 2016**

Chocianów, 2015 r.

Trzeźwość i wolność od narkotyków to wartości wysoko cenione przez ludzi i postrzegane w kategoriach promocji zdrowia, bezpieczeństwa społecznego i dobrobytu, to także najważniejszy obok kapitału i kwalifikacji ludzki zasób społeczny, warunkujący twórczy rozwój osobisty oraz gospodarczy kraju.

WSTĘP

Prowadzenie działalności związanej z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych zgodnie z art.4¹ ust.1 ustawy z dnia 26.10.1982 r. (Dz. U. z 2015 r., poz.1286 ze zm.) o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych corocznie przez rady gmin. Zadaniem władnym gminy jest również podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania narkomanii. Stanowi o tym art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. (Dz. U. z 2012 r., poz.124 ze zm) o przeciwdziałaniu narkomanii.

Z uwagi na prowadzone od lat równoległe działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w ramach realizacji dotychczasowych Programów, wielkość Gminy, niewielką skalę problemów narkomanii i bazę lokalową opracowany został na rok 2016 Program obejmujący wspólnie problematykę alkoholową i narkomanii. Stanowi on kontynuację programów przyjmowanych do realizacji w latach poprzednich i zawiera wytyczne do podejmowania szeroko zakrojonych działań i przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania ww. problemów oraz niwelowania zjawiska narkomanii.

Działania te winny:

- promować trzeźwość i wolność od narkotyków,
- ograniczać rozmiary problemów alkoholowych i narkomanii na terenie Gminy Chocianów,
- upowszechniać profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i terapeutyczną, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- wspierać placówki oświatowe w diagnozowaniu problemu używania narkotyków i realizacji adekwatnych do potrzeb programów profilaktycznych,
- zwiększać dostępność pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- zmierzać w kierunku skutecznej pomocy rodzinom, w tym podnoszenia poziomu wiedzy na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, rozpoznawania zagrożenia i możliwości zapobiegania zjawisku,
- wspomagać rodziców, placówki oświatowe w procesach wychowawczych dzieci i młodzieży m.in. poprzez realizację programów profilaktycznych,
- zmierzać do minimalizowania zjawiska przemocy,
- stwarzać warunki do aktywnego spędzania wolnego czasu,
- pogłębiać współpracę z placówkami, instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami podejmującymi działania profilaktyczne,
- zmierzać w kierunku minimalizowania zjawiska sięgania przez dzieci i młodzież po narkotyki, w tym w szczególności po coraz popularniejsze tzw. narkotyki miękkie i dopalacze,
- nieść pomoc osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapii, zwalnianych z zakładów karnych, osobom

podlegającym wykluczeniu społecznemu i znajdującym się w sytuacji ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Realizatorem Programu w 2016 roku będzie Urząd Miasta i Gminy w Chocianowie.

Inicjatorem i realizatorem zadań nakreślonych w „Programie” będzie pracownik Urzędu Miasta i Gminy w Chocianowie, pełniący rolę koordynatora ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ściśle współpracujący w tym zakresie z Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chocianowie.

Program wychodząc naprzeciw nowoczesnemu podejściu do problematyki alkoholowej i narkomanii, wykorzystując sprzyjające współcześnie warunki do podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w swoich założeniach:

- wykorzystuje fakt decentralizacji działań, uwzględniającej rosnącą odpowiedzialność społeczności lokalnej i jej liderów za kształtowanie polityki wobec problemu nadużywania alkoholu oraz zażywania narkotyków,
- rezygnuje z terminu walki z alkoholizmem na rzecz terminologii rozwiązywanie problemów alkoholowych, traktując uzależnienie jako chorobę,
- uwzględnia fakt, że źródłem problemów staje się każde nadużywanie alkoholu i stosowanie innych środków odurzających,
- docenia wagę działań profilaktycznych, służących rozwiązywaniu aktualnych i przyszłych problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii.

Ponieważ alkohol zajmuje trwałe miejsce w życiu człowieka, towarzysząc mu w różnych okolicznościach i służąc do określonych celów, problemy związane z jego nadużywaniem występować będą zawsze w każdej społeczności. Dodatkowym, coraz powszechniejszym zjawiskiem staje się używanie, w szczególności przez dzieci i młodzież innych środków odurzających, w tym tzw. narkotyków miękkich i dopalaczy. Panujące powszechnie przekonanie, że środki te nie doprowadzają do uzależnienia skutkuje coraz większą rzeszą chętnych do eksperymentowania z nim. Wyeliminowanie owych problemów jest wręcz niemożliwe, zważywszy choćby na powszechną dostępność alkoholu, jego promocję z racji określonych zysków, specyfikę choroby alkoholowej lub uzależnienia od środków zmieniających świadomość. W związku z powyższym Program zakłada zmniejszenie problemów związanych z korzystaniem przez ludzi z ww. substancji.

Nie mogąc skutecznie powstrzymać negatywnych zjawisk towarzyszących przemianom naszej rzeczywistości i wyeliminować całkowicie ryzyka związanego z zagrożeniem zdrowia w zakresie alkoholizmu i narkomanii Program podkreśla rolę właściwych działań informacyjno-edukacyjno-profilaktycznych oraz terapeutycznych sprzyjających warunkom, w których dobrowolny, własny i świadomy wybór zmniejszy skalę zagrożenia. Konieczne jest w tym przypadku aktywne współdziałanie wszystkich placówek, instytucji, stowarzyszeń, organizacji i lokalnych liderów, jak również uczniów i ich rodziców. W nowej rzeczywistości społecznej, połączonej z generalnym przeobrażeniem stylu myślenia, rodzi się potrzeba tworzenia nowych, skutecznych motywacji osobowych, popartych odpowiednimi propozycjami kulturalnymi, oświatowymi, wychowawczymi, sportowymi jak również medycznymi, psychologicznymi i terapeutycznymi.

Działalność związana z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii musi być obliczana na wiele lat, zwłaszcza w stale zmieniającej się rzeczywistości społecznej, aby mogła przynieść trwałe efekty.

ROZDZIAŁ I GŁÓWNE ZAŁOŻENIA I PODSTAWOWE CELE PROGRAMU

Dokumentem tworzącym podstawę do szeroko zakrojonych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowywany przez Państwową Agencję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wytycza on główne zadania dla administracji państwowej formułuje jednocześnie podstawowe cele stanowiące ramy działania w tym zakresie m.in. samorządów gminnych. W zakresie narkomanii dokumentem tworzącym podstawę do działań na rzecz przeciwdziałania narkomanii jest Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom, główne założenia Programu tworzone są w oparciu o diagnozy najważniejszych problemów w kraju w zakresie alkoholizmu i narkomanii, z którymi również boryka się społeczeństwo Gminy Chocianów. Dotyczą one w szczególności:

- 1) szkód występujących u osób używających i nadużywających alkoholu i narkotyków (samozniszczenie, uszkodzenie zdrowia, nadumieralność, zaburzenia rozwoju psychofizycznego, szczególnie wśród dzieci i młodzieży),
- 2) szkód występujących u członków rodzin alkoholowych i borykających się z narkomanią (schorzenia psychosomatyczne i zaburzenia emocjonalne spowodowane chronicznym stresem, demoralizacja, ubóstwo, obniżenie szans osiągnięcia kariery zawodowej i prawidłowego rozwoju osobowego i edukacyjnego),
- 3) alkoholowej dezorganizacji środowiska pracy (absencja, wypadki, obniżenie wydajności, wzrost alkoholowej populacji bezrobotnych),
- 4) naruszania prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe i używające narkotyki,
- 5) naruszania prawa związanego z obrotem alkoholem i nielegalnym handlem narkotykami,
- 6) niekorzystnych zmian w strukturze spożywania napojów alkoholowych i używania narkotyków (wzrost spożycia alkoholu przez kobiety i młodzież, wzrostu koncentracji spożycia, wzrost liczby dzieci i młodzieży sięgającej po narkotyki).

Doświadczenia nabywane w trakcie realizacji konkretnych zadań i przedsięwzięć nakreślanych w Programach, przyjmowanych do realizacji w minionych latach, wspólnie przeprowadzane diagnozy najważniejszych problemów alkoholowych, diagnozy lokalnych potrzeb społecznych w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, pozwalają wytyczać podstawowe cele, do których należą:

1. Zmniejszanie ilości alkoholu spożywanego przez dzieci i młodzież na terenie Gminy.

Metody :

- 1) ograniczanie możliwości zakupu i spożywania alkoholu przez nieletnich poprzez:
 - prowadzenie instruktaży i szkoleń dla kierowników i pracowników punktów sprzedaży alkoholu,

- kampanię edukacyjną promującą trzeźwy styl życia młodzieży oraz motywację społeczności dorosłych do interweniowania w sklepach w przypadku stwierdzenia naruszania zasad zakazu sprzedaży alkoholu,
- działania kontrolne w zakresie przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi;
- cofanie zezwoleń na handel napojami alkoholowymi,

2. Zmniejszanie liczby przypadków sięgania przez dzieci i młodzież po środki zmieniające świadomość, w tym narkotyki i dopalacze.

Metody :

- 1) ograniczanie możliwości rozpowszechniania środków odurzających poprzez :
 - prowadzenie instruktaży i szkoleń dla pracowników placówek oświatowych oraz rodziców,
 - rozpowszechnianie literatury fachowej,
 - prowadzenie kampanii edukacyjnych,
 - zdecydowane interwencje w przypadkach sygnałów dotyczących „dilerki”
- 2) wspieranie działalności Chocianowskiego Centrum Profilaktyki, zwanego dalej „Centrum”:
 - wdrażanie programów informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych,
 - współpraca z instytucjami, organizacjami społeczno-politycznymi i kościołami różnych wyznań w zakresie edukacji społecznej,
 - realizacja programu aktywizacji społecznej młodzieży poprzez bezpośredni jej udział w przygotowaniach i przeprowadzeniu tematycznych imprez integracyjno-środowiskowych.

3. Zmniejszanie ilości nowych przypadków uzależnień.

Metody:

- 1) uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia,
- 2) kształtowanie umiejętności kontrolowania rozmiarów i wzorców picia,
- 3) zwiększanie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania, wynikających z nadmiernego picia i używania narkotyków;
- 4) współpraca z innymi podmiotami w zakresie wczesnego rozpoznawania i szybkiego reagowania,
- 5) edukacja i szkolenia dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą,
- 6) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień – w „Centrum”;
- 7) promowanie działalności grup samopomocowych.

4. Zmniejszanie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Metody :

- 1) zwiększanie dostępności oddziaływań terapeutycznych,
- 2) wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy;
- 3) zwiększanie skuteczności działań interwencyjno-motywacyjnych;
- 4) zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych, w tym dla osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków.

5. Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem i nadużywaniem alkoholu oraz innych środków odurzających.

Metody :

- 1) edukacja społeczna na temat sytuacji i czynników ryzyka oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom alkoholowym i narkotykowym,
- 2) prowadzenie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień – w „Centrum”;
- 3) współpraca z placówkami medycznymi – realizacja programu badań profilaktycznych pod kątem uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem i nadużywaniem alkoholu,
- 4) współpraca z placówkami oświatowymi.

6. Zmniejszanie ilości i dolegliwości zaburzeń życia.

Metody :

- 1) zwiększanie skuteczności interwencji wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny,
- 2) zwiększanie skuteczności i dostępności zorganizowanych form pomocy psychospołecznej dla członków rodzin alkoholowych i uwikłanych w problem narkomanii,
- 3) wspieranie stowarzyszeń samoobrony i środowiskowych grup społecznej obrony przed przemocą,
- 4) współpraca z ośrodkami interwencji kryzysowej,
- 5) stała współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 6) działalność telefonu pierwszego kontaktu (telefon zaufania)

7. Zmniejszanie ilości wypadków i strat ekonomicznych spowodowanych nietrzeźwością w miejscu pracy.

Metody :

- 1) edukacja pracowników nadzoru w zakresie wczesnego rozpoznawania uzależnienia i szybkiej interwencji;
- 2) ułatwianie pracownikom kontaktu z profesjonalnymi placówkami odwykowymi,
- 3) kampanie edukacyjne w miejscu pracy i prasie lokalnej.

8. Zmniejszanie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego oraz zmniejszenie przypadków przestępczości związanej z narkotykami.

Metody :

- 1) stała współpraca z Policją;
- 2) prowadzenia działań terapeutycznych wobec sprawców przestępstw i wykroczeń związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków.

9. Zmniejszanie rozmiaru naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

Metody:

- 1) rozszerzenie zakresu kontroli obrotu napojami alkoholowymi;
- 2) rozszerzenie zakresu interwencji wobec łamania przepisów ustawy.

10. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Metody :

- 1) wdrażanie do życia społecznych postaw prowadzących do racjonalnej kontroli nad obecnością alkoholu i narkotyków w życiu codziennym,

- 2) budowanie akceptacji społecznej dla koniecznych decyzji ograniczających dostępność do narkotyków i zmniejszających swobodę konsumpcji alkoholu,
- 3) edukacja,
- 4) rozpowszechnianie działalności grup samopomocowych,
- 5) realizacja programu aktywizacji społecznej młodzieży.
- 6) podnoszenie poziomu wiedzy społecznej na temat problemów związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

11. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji Programu.

Metody :

- 1) działalność Chocianowskiego Centrum Profilaktyki (zajęcia socjoterapeutyczne, punkt konsultacyjny, środowiskowe grupy wsparcia),
- 2) wykorzystywanie zasobów merytorycznych i organizacyjnych,
- 3) wspieranie podmiotów zajmujących się szeroko rozumianą profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- 4) pozyskiwanie do współpracy osób posiadających specjalistyczne kwalifikacje mogących realizować zadania z zakresu profilaktyki,
- 5) współpraca z pedagogami szkolnymi i nauczycielami,
- 6) tworzenie warunków umożliwiających działalność grup samopomocowych,
- 7) pogłębianie wiedzy na temat psychospołecznych uwarunkowań narkomanii oraz skutecznych strategii profilaktycznych,
- 8) zwiększanie liczby kompetentnych realizatorów działań profilaktycznych,
- 9) zwiększanie liczby i zróżnicowanie dostępnych programów profilaktycznych uwzględniających problematykę zapobiegania narkomanii.

ROZDZIAŁ II NAJWAŻNIEJSZE KIERUNKI I SPOSOBY DZIAŁANIA

Najważniejsze kierunki i sposoby działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, odzwierciedlone następnie w szczegółowym harmonogramie realizacji zadań, dotyczą w szczególności realizacji następujących zadań i przedsięwzięć:

1. Zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz inne działania na rzecz tych osób:
 - a) propagowanie nauki wczesnego rozpoznawania symptomów wskazujących na proces uzależnienia oraz kształcenie umiejętności kontrolowania rozmiarów i wzorców picia oraz używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
 - b) dostarczanie osobom uzależnionym podstawowych informacji dotyczących choroby alkoholowej i uzależnienia od narkotyków (jej specyfiki, objawów, przebiegu groźnych skutków):
 - wskazywanie możliwości podjęcia leczenia uzależnienia ze wskazaniem powszechnie stosowanych form oraz najbliższych, powszechnie dostępnych placówek leczenia odwykowego, grup samopomocowych i poradni odwykowych;
 - kształtowanie umiejętności radzenia sobie z nawrotami choroby alkoholowej i funkcjonowania w abstynencji,

- c) wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy (prowadzenie zajęć terapeutycznych dla grup samopomocowych i grup wzajemnego wsparcia, w tym ofiar przemocy domowej, specjalistycznych programów profilaktycznych wśród członków grup samopomocowych, organizowanie obozów terapeutycznych),
- d) kierowanie osób zgłaszanych do obowiązkowego leczenia odwykowego na spotkania terapeutyczne lokalnych grup samopomocowych,
- e) umożliwienie korzystania z usług psychologa, terapeuty, prawnika, itp.,
- f) funkcjonowanie bezpłatnego i powszechnie dostępnego telefonu zaufania,
- g) prowadzenie profesjonalnego punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób współuzależnionych,
- h) próba utworzenia grupy samopomocowej AA na terenie wiejskim,
- j) stałe diagnozowanie środowiska w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii.

2. Udzielanie pomocy członkom rodzin, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii:

- a) wspieranie i promowanie samopomocowych grup wsparcia, w szczególności kobiet i dzieci – ofiar przemocy domowej,
- b) wspieranie i organizowanie programów terapeutycznych, obejmujących naukę radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, postępowania wobec sprawców przemocy oraz programów dla dzieci i młodzieży z grup tzw. „wysokiego ryzyka”,
- d) dostarczanie członkom rodzin informacji dotyczących problematyki współuzależnienia, możliwości podjęcia leczenia, pomocy psychospołecznej i prawnej w przypadku doświadczania przemocy,
- e) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób współuzależnionych oraz ofiar przemocy domowej,
- f) funkcjonowanie telefonu zaufania,
- g) organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych, oraz innych form działania, np. treningów interpersonalnych, asertywności, komunikacji małżeńskiej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- a) wdrażanie programów informacyjnych, edukacyjnych, socjoterapeutycznych i terapeutycznych wśród całej populacji dzieci i młodzieży uczącej się,
- b) wdrażanie na bazie placówek oświatowych specjalnych programów uwzględniających w swojej konstrukcji prowadzenie pozalekcyjnych zajęć promujących zdrowy styl życia, zwiększanie aktywności fizycznej, ukazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- c) podejmowania działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- d) wspieranie inicjatyw dzieci i młodzieży oraz organizacji pozarządowych dotyczących stwarzania alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- e) tworzenie warunków sprzyjających powstrzymaniu się od spożywania alkoholu i sięgania po inne środki odurzające (różne formy wypoczynku i spędzania czasu wolnego),
- f) współpraca z instytucjami, placówkami i kościołami różnych wyznań oraz osobami fizycznymi w zakresie wdrażania innych wartościowych technologii profilaktycznych

dla dzieci, młodzieży i rodziców;

g) prowadzenie kampanii edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży ograniczających spożycie alkoholu przez nieletnich i używanie innych substancji odurzających;

i) wprowadzanie programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w powstrzymaniu się od stosowania środków zmieniających świadomość i utrzymywania abstynencji,

l) wspieranie i organizowanie programów i akcji środowiskowych: happeningów, imprez rekreacyjno-sportowych, spektakli teatralnych, koncertów muzycznych – jako aktywnych form profilaktyki adresowanej do wszystkich grup wiekowych, w tym do osób działających w subkulturach.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii :

a) wspieranie inicjatyw mających na celu budowanie zaplecza profilaktycznego i terapeutycznego w Gminie (dofinansowywanie szkoleń),

b) wspieranie działalności placówek leczenia odwykowego, z których usług korzystają mieszkańcy Gminy,

c) współpraca z placówkami leczenia odwykowego i poradniami odwykowymi,

d) stała współpraca ze Stowarzyszeniem Rodzin Katolickich, Caritas, Parafią Rzymsko-Katolicką, Oratorium Młodzieżowym, kościołami różnych wyznań, placówkami oświatowymi, radami sołectw, placówkami kulturalno-oświatowymi, placówkami służby zdrowia i innymi placówkami, organizacjami i stowarzyszeniami, pragnącymi działać na rzecz profilaktyki,

e) stała współpraca z grupą samopomocową AA „Jaskółka” w Chocianowie oraz innymi grupami samopomocowymi i grupami wsparcia,

f) czuwanie nad prawidłowym funkcjonowaniem Chocianowskiego Centrum Profilaktyki i profesjonalnych punktów konsultacyjnych ,

g) zlecenie realizacji zadań wynikających z Programu organizacjom pozarządowym i osobom fizycznym na drodze :

- zleceń przedmiotowych,

- konkursów ofert programowych,

- dotacji podmiotowych,

h) inicjowanie powstawania nowych grup samopomocowych i grup wsparcia oraz stała z nimi współpraca

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego i inne działania w tym zakresie :

a) przestrzeganie zasad prawidłowego wypełniania wniosków o wydanie zezwolenia,

b) przestrzeganie zasad wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu,

c) przeprowadzanie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania przez podmioty gospodarcze zasad i warunków korzystania z zezwolenia,

d) dostarczanie kompletu przepisów prawnych dotyczących zasad związanych z obrotem napojami alkoholowymi w momencie wydawania zezwolenia.

e) informowanie właścicieli podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych o konieczności gromadzenia wyodrębnionych informacji na temat wartości obrotu napojami alkoholowymi w danym roku kalendarzowym,

f) zobowiązanie właścicieli podmiotów gospodarczych do umieszczania tabliczek informacyjnych o zakazie spożywania alkoholu w sklepach i ich okolicach, zakazie

- sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, pod zastaw i na kredyt oraz wywieszek dotyczących numeru zezwolenia oraz warunków określonych w zezwoleniu,
- g) informowanie społeczeństwa o istniejących regulacjach prawnych w zakresie obrotu napojami alkoholowymi,
 - h) monitorowanie interwencji Policji oraz służb porządkowych wobec nielegalnego handlu i łamania przepisów ustawy,
 - i) propagowanie sprzedaży napojów alkoholowych o niskiej zawartości alkoholu oraz innych bezalkoholowych odpowiedników,
 - j) zobowiązanie podmiotów gospodarczych do stałej współpracy z właściwymi służbami, w celu zachowania porządku w miejscach sprzedaży i najbliższych okolicach,
 - k) prowadzenie zgodnej z programem polityki dotyczącej liczby punktów sprzedaży alkoholu oraz wydawania zezwoleń.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego oraz inne działania w tym zakresie, pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym:

- a) prowadzenie działań związanych z integracją społeczną,
- b) stała współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej - w zakresie diagnozowania problematyki i udzielania pomocy materialnej,
- c) stwarzanie warunków ułatwiających uzyskanie zatrudnienia czy lokalu mieszkalnego - nawiązanie stałego kontaktu z przedstawicielami firm i właściwymi urzędami i placówkami.

ROZDZIAŁ III KONTROLA REALIZACJI I FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań nakreślonych w Programie będzie oceniana na podstawie:

1. analizy efektów realizowanych zadań.
2. oceny wykonywanych zadań ujętych w „Szczegółowym harmonogramie” na dany rok kalendarzowy.

Środki finansowe na realizację Programu zabezpieczone są w budżecie Gminy Chocianów w dziale 851 „Ochrona Zdrowia” rozdziale 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” oraz rozdziale 85153 „Przeciwdziałanie narkomanii”.

Finansowanie Programu odbywa się w ramach:

- środków własnych gminy,
- dodatkowych środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych corocznie do kasy Gminy przez wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania realizowane w ramach Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych Pełnomocnika Wojewody ds. Uzależnień oraz środków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także zapisów, darowizn i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.

ROZDZIAŁ IV
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKO-GMINNEJ KOMISJI
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W CHOCIANOWIE.

1. Za udział w posiedzeniu członkom Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 13 % aktualnie obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę.
2. Przewodniczącemu Komisji za prowadzenie posiedzenia przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 15 % aktualnie obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę.
3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 i 2 wypłacone będzie na podstawie podpisanej listy obecności stwierdzającej udział w posiedzeniu.

ROZDZIAŁ V
SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ WRAZ
Z PRELIMINARZEM KOSZTÓW NA 2016 ROK

LP.	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIAL - - NY	TERMIN REALIZACJI
1	2	3	4	5
I.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz inne działania na rzecz tych osób	1. Propagowanie nauki wczesnego rozpoznawania uzależnienia.	MG Komisja Koordynator Przeszkolone osoby	Cały 2016 rok
		2. Prowadzenie punktu informacyjnego.	Koordynator	Cały 2016 rok
		3. Współpraca z lokalnymi grupami samopomocowymi w zakresie wspólnego udzielania pomocy osobom uzależnionym od alkoholu (grupa AA „Jaskółka”).	MG Komisja Koordynator Członkowie grup samopomocowych	Cały 2016 rok
		4. Zwiększanie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych: - współudział w finansowaniu działań terapeutycznych, - dofinansowywanie programów i działań Terapeutycznych, - działania wobec osób uzależnionych (wywiady środowiskowe, badania przez biegłych, kierowanie wniosków do sądu).	MG Komisja Koordynator Burmistrz Miasta i Gminy Realizatorzy programów Przedstawiciele placówek leczenia odwykowego	W zależności od potrzeb i możliwości w 2016 roku
		5. Prowadzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków	MG Komisja Burmistrz Miasta i Gminy Realizator zadania	Cały 2016 rok

		6. Organizowanie szkoleń osób tzw. „pierwszego kontaktu”.	MG Komisja Koordynator	Według potrzeb w trakcie 2016 roku
		7. Organizowanie szkoleń doskonalących dla członków MG Komisji.	MG Komisja Koordynator	Według potrzeb w trakcie 2016 roku
		8. Aktualizowanie diagnoz problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.	MG Komisja Koordynator	Według potrzeb w 2016 roku
		9. Dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących w punktach konsultacyjnych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi od alkoholu.	Burmistrz Miasta i Gminy MG Komisja Koordynator	Według potrzeb w 2016 rok
		10. Zakup pomocy dydaktycznych i materiałów informacyjno-źródłowych na potrzeby punktów konsultacyjnych i świetlicy socjoterapeutycznej.	MG Komisja Koordynator	Według potrzeb w 2016 roku
		11. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych /publikacje, broszury, miesięczniki/ na potrzeby wszystkich placówek współpracujących z MG Komisją.	MG Komisja Koordynator	Według potrzeb w 2016 roku
II.	Udzielanie rodzinom, w których występują uzależnienia od alkoholu i narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej	1. Promowanie i wspieranie grup samopomocowych i grup wsparcia	MG Komisja Liderzy Grup	Cały 2016 rok
		2. Prowadzenie działalności punktu informacyjnego dla osób współuzależnionych, ofiar przemocy i członków rodzin z problemem uzależnień	Koordynator MG Komisja	Cały 2016 rok
		3. Zwiększanie dostępności oddziaływań terapeutycznych dla osób współuzależnionych, członków rodzin z problemem narkomanii i ofiar przemocy oraz dzieci i młodzieży – grupy „podwyższonego ryzyka”:	MG Komisja Koordynator Realizatorzy Programów	Według potrzeb w 2016 roku
		4. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób współuzależnionych i członków ich rodzin.	Burmistrz Miasta i Gminy MG Komisja Realizator	Cały 2016 rok
		5. Współpraca z placówkami i osobami fizycznymi działającymi na rzecz osób z rodzin z problemem alkoholowym i problemem narkomanii oraz Zespołem Interdyscyplinarnym na rzecz ofiar przemocy.	MG Komisja Koordynator Realizatorzy programów	Według potrzeb w 2016 roku
		6. Organizowanie szkoleń osób tzw. „pierwszego kontaktu” w zakresie przeciwdziałania przemocy.	MG Komisja Koordynator	Według potrzeb w 2016 roku

		7. Organizowanie kampanii edukacyjnych na rzecz zatrzymania przemocy i narkomanii.	MG Komisja Koordynator Liderzy Kierownicy placówek kulturalno-oświatowych Redaktorzy publikacji	Cały 2016 rok
		8. Współpraca z instytucjami, placówkami, stowarzyszeniami i kościołami różnych wyznań w zakresie niesienia pomocy członkom rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i doświadczających przemocy.	MG Komisja Koordynator Przedstawiciele placówek	Cały 2016 rok
		9. Organizowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy.	MG Komisja Koordynator	Według potrzeb i możliwości w 2016 roku
		10. Zakup materiałów źródłowych na potrzeby realizacji ww. zadań.	Koordynator	Według potrzeb w 2016 roku
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży	1. Wdrażanie programów informacyjnych, edukacyjnych, profilaktycznych, terapeutycznych oraz programów uwzględniających pozalekcyjne zajęcia sportowe.	MG Komisja Koordynator Burmistrz Miasta i Gminy Dyrektorzy szkół Pedagodzy Wychowawcy szkolni Realizatorzy programów	Przez cały 2016 rok
		2. Wspieranie działań dzieci i młodzieży promujących trzeźwość i wolność od narkotyków szczególnie w środowiskach podwyższonego ryzyka.	MG Komisja Liderzy lokalni	Według potrzeb w 2016 roku
		3. Wspieranie działań promujących zdrowy styl życia oraz form spędzania czasu wolnego zarówno wśród dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii.	MG Komisja Koordynator Organizatorzy Inicjatorzy przedsięwzięć	Według potrzeb w 2016 roku
		4. Organizowanie i dofinansowywanie różnych form wypoczynku dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	MG Komisja Burmistrz Miasta i Gminy Koordynator	Według potrzeb w 2016 roku

	i narkomanii, dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo.	Pozyskani realizatorzy wycieczek, placówki świadczące usługi w tym zakresie Realizatorzy programów profilaktycznych	
	5. Stała współpraca z instytucjami, placówkami, stowarzyszeniami i kościołami różnych wyznań w zakresie podejmowania działań profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży.	MG Komisja Burmistrz Miasta i Gminy Koordynator Przedstawiciele placówek	Według potrzeb w 2016 roku
	6. Prowadzenie kampanii edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży oraz rodziców.	MG Komisja Koordynator Kierownicy placówek Wychowawcy Rodzice	Cały 2016 rok
	7. Prowadzenie działalności Chocianowskiego Centrum Profilaktyki, w tym w szczególności świetlicy socjoterapeutycznej (utrzymanie, wyposażenie lokalu, zajęcia, w tym zajęcia realizowane w placówkach oświatowych i innych placówkach).	Burmistrz Miasta i Gminy MG Komisja Koordynator Realizatorzy zajęć Zatrudnione osoby	Cały 2016 rok
	8. Wspieranie i organizowanie programów i akcji środowiskowych / happeningi, spektakle, koncerty i inne.	MG Komisja Koordynator Realizatorzy Koordynator Realizatorzy konkursów	W zależności od inicjatyw i potrzeb w 2016 roku
	9. Organizowanie konkursów dla dzieci i młodzieży z zakresu zapobiegania patologiom i szeroko rozumianej profilaktyki.	CHOK Placówki oświatowe	Cały 2016 rok
	10. Zakup materiałów źródłowych i pomocy dydaktycznych na realizację ww. zadań.	Koordynator	Według potrzeb w 2016 roku
	11. Dofinansowywanie szkoleń i różnych kursów dla określonych grup zawodowych w zakresie pracy terapeutycznej z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.	MG Komisja Koordynator Realizatorzy szkoleń	Według potrzeb w 2016 roku
	12. Dofinansowanie programów terapeutycznych dla rodziców w zakresie rozwijania umiejętności interpersonalnych oraz rozmawiania z dziećmi na tematy związane ze środkami zmieniającymi świadomość.	MG Komisja Koordynator Realizatorzy programów	Według potrzeb w 2016 roku

IV	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń, grup samopomocowych i osób fizycznych służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii	1. Wspieranie, promowanie i dofinansowywanie inicjatyw oddolnych mieszkańców Gminy, w tym w szczególności społeczności wiejskich służących stwarzaniu warunków do alternatywnego spędzania czasu wolnego.	MG Komisja Koordynator Inicjatorzy przedsięwzięć	Według potrzeb 2016 rok
		2. Wsparcie lokalowe, materialne i edukacyjne istniejących grup samopomocowych.	MG Komisja Burmistrz Miasta i Gminy Koordynator Członkowie grup	Cały 2016 rok
		3. Wspomaganie inicjatyw budujących zaplecze terapeutyczne w Gminie – pozyskiwanie i kształcenie osób działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i szeroko rozumianej profilaktyki.	MG Komisja Koordynator Zainteresowane osoby	Według potrzeb w 2016 roku
		4. Wspieranie placówek odwykowych, z których korzystają mieszkańcy Gminy (programy terapeutyczne).	Burmistrz Miasta i Gminy MG Komisja Koordynator	Według potrzeb i możliwości w 2016 roku
		5. Stała współpraca z instytucjami, placówkami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi realizującymi zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.	MG Komisja Koordynator Zainteresowane osoby	Cały 2016 rok

		<p>6. Zlecenie realizacji zadań wynikających z programu w drodze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zleceń przedmiotowych, - konkursu ofert programowych, - dotacji podmiotowych. 	Burmistrz Miasta i Gminy MG Komisja	Według potrzeb i możliwości w 2016 roku
		<p>7. Działania zmierzające w kierunku dofinansowywania akcji letnich dla dzieci (noszących przesłanki akcji o charakterze Profilaktycznym) z rodzin z problemem alkoholowym, niewydolnych wychowawczo i dysfunkcyjnych.</p>	Koordinator MG Komisja Inicjatorzy	Według potrzeb przez cały 2016 rok
V.	<p>Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego i inne działania w tym zakresie.</p>	<p>1. Prowadzenie lokalnej polityki wobec alkoholu zmierzającej do ograniczenia dostępności alkoholu.</p>	Burmistrz Miasta i Gminy Rada Miejska MG Komisja	Cały 2016 rok
		<p>2. Inicjowanie działań kontrolnych wobec podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.</p>	MG Komisja Zespół kontrolny	Cały 2016 rok
		<p>3. Instruktaż właścicieli podmiotów gospodarczych oraz ich pracowników w zakresie obowiązujących zasad obrotu napojami alkoholowymi.</p>	MG Komisja Zespół kontrolny Pracownik Urzędu Miasta i Gminy w ramach wypełnianych obowiązków służbowych	Cały 2016 rok Przy wydawaniu zezwoleń Podczas działań kontrolnych
		<p>4. Informowanie ogółu społeczeństwa o istniejących</p>	MG Komisja Lokalne media	Cały 2016 rok

		uregulowaniach prawnych w zakresie obrotu napojami alkoholowymi.		
		5. Inicjowanie i wprowadzanie współpracy podmiotów gospodarczych z właściwymi służbami porządkowymi w celu zachowywania porządku w miejscach sprzedaży alkoholu.	MG Komisja Właściciele sklepów Policja	Cały 2016 rok
VI.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego oraz inne działania, w tym pomoc społeczna osobom uzależnionym od narkotyków i członkom ich rodzin, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym	1. Umożliwianie osobom uzależnionym stałego kontaktu z punktem konsultacyjnym ds. uzależnień oraz poradnią rodzinną.	MG Komisja Koordynator Realizator zadania	Cały 2016 rok
		2. Umożliwianie osobom uzależnionym stałego kontaktu z samopomocowymi grupami trzeźwościowymi oraz stowarzyszeniami trzeźwościowymi.	MG Komisja Koordynator Realizator zadania	Cały 2016 rok
		3. Umożliwianie uczestnictwa w programach terapeutycznych dotyczących np. utrzymywania abstynencji czy nawrotów w chorobie alkoholowej i narkomanii.	MG Komisja Koordynator	Cały 2016 rok
		4. Ułatwianie kontaktu z profesjonalistami w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej.	MG Komisja Koordynator Realizator zadania	Cały 2016 rok
		5. Działania na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.	MG Komisja Koordynator	Cały 2016 rok
		6. Stała współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej - w zakresie diagnozowania problematyki uzależnień i innych patologicznych zachowań.	MG Komisja Koordynator	Cały 2016 rok
		7. Stwarzanie warunków ułatwiających uzyskanie zatrudnienia czy lokalu mieszkalnego - nawiązanie stałego kontaktu z przedstawicielami firm i właściwymi urzędami i placówkami.	MG Komisja Koordynator Przedstawiciele placówek	Cały 2016 rok

VII	Działalność Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Koordynatora Gminnego Programu	1.Organizacja pracy Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: - posiedzenia MG Komisji, - posiedzenia i spotkania zespołów stałych MG Komisji realizujących konkretne zadania, - spotkania zespołów pomocniczych, - działania kontrolne rynku alkoholowego; - działania wstępne dotyczące kierowania na leczenie odwykowe (wywiady środow. rozmowy interwencyjno-motywacyjne). - udział w szkoleniach i naradach.	MG Komisja Przewodniczący Komisji Prezydium Komisji Sekretarz Komisji Koordynator	Cały 2016 rok Zgodnie z „Zasadami organizacji i funkcjonowania” oraz według potrzeb
		2.Inicjowanie, nadzorowanie i opiniowanie realizacji zadań nakreślonych w „Gminnym Programie” – ścisła współpraca z Koordynatorem.	MG Komisja Prezydium Komisji Przewodniczący Komisji	Cały 2016 rok
		3.Opracowanie projektu Programu Na 2017 rok wraz z harmonogramem realizacji zadań i preliminarzem kosztów.	MG Komisja Koordynator	IV Kwartał 2016 roku
		4.Diagnozowanie problemów alkoholowych w Gminie umożliwiające podejmowanie konkretnych działań naprawczych i profilaktycznych.	MG Komisja Koordynator	Cały 2016 rok

PRELIMINARZ KOSZTÓW – ZESTAWIENIE OGÓLNE

Lp.	Zadania	Planowany koszt realizacji
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i inne działania na rzecz tych osób oraz dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.	35.000 zł, w tym 1.000 zł na przeciwdziałanie narkomanii
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą i inne działania na rzecz tych osób oraz pomocy rodzinom, w których występuje problem narkomanii.	35.000 zł, w tym 1.000 zł na przeciwdziałanie narkomanii
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych oraz innych działań na rzecz dzieci i młodzieży.	61.000 zł, w tym 1.000 zł na przeciwdziałanie narkomanii
4.	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz rozwiązywaniu problemów narkomanii.	50.000 zł, w tym 1.000 zł na przeciwdziałanie narkomanii
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego i inne działania w tym zakresie.	1.000 zł
6.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i inne działania w tym zakresie, w tym pomoc społeczna osobom uzależnionym, dotkniętym ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym.	3.000 zł, w tym 1.000 zł na przeciwdziałanie narkomanii
7.	Działalność Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Koordynatora „Gminnego Programu”.	25.000 zł
RAZEM		210.000 zł, w tym 5.000 zł na przeciwdziałanie narkomanii

* Planowany koszt realizacji poszczególnych zadań może ulec zmniejszeniu lub zwiększeniu pod warunkiem nie przekroczenia ustalonej kwoty ogólnej kosztów. Zmiany te mogą wynikać z:

- braku oczekiwanych inicjatyw ze strony instytucji, placówek i osób fizycznych,
- konieczności podjęcia działań w sytuacjach nagłych, wynikających z aktualnych potrzeb społecznych,
- konieczności wsparcia określonych zadań w większym niż zaplanowanym zakresie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Krzysztof Pączkowski